

330
4170.
F.30
ALEXIPHARMACUM,
NECTAREO;PROPHYLACTICUM.

az az
Vipera Mérgéből, Vipera marás ellen,
elegyített Terjék, vagy-is:

HALÁLELLENVALÓ
PROBÁLT RECIPE.

MELYET,

Egy igen kedves, és színeffég nélkül való jó Baráttya-
nak, e' Világi életének zür-zavaros Tengerén való ál-
tal Evezése, és a' tsendes Rév-partra való ki-ér-
kezése, szomoru és mérges maráshoz hasonló al-
kalmatosságával;

A' külső és belső Bőltseffégnek Patikáiban magokat gyakorlott,
és életeket abba foglalt, 's el-töltött, Tudos Docto-
roknak Irásaiból, Öfzve szedet, elegyitet, Kéfi-
tet és Ki-is adott

EGY

CANDIDUS CANDOR NEVÜ
KÉP MUTATÁS, ÉS HYPOCRITAI SZINES-
SÉG NÉLKÜL VALÓ.

I G A Z B A R Á T

Mellyet minden szivekben, meg-fzomo-
rodtaknak a' Halálnak Mérges Vipérája
ellen comendáit.

Jakab Apostl. I.  . 14, 15.

Ki-ki pedig kísértetik az   kív ns g tól, el-vonatat-
v n, és hitegettetv n. Azután a' kívánság mikor
fogad, a' b nt sz li: A' b n pedig mikor v g-
hez mégyen a' Halált nemzi.

I. K r. XV:  . 56.

A' Halál ösztöne a' b n, a' b nnek ereje pedig
a' Törvény.

R m. VI:  . 23.

A' B nnek 'Soldja a' Halál.

S r k. VII.  - 40.

Minden tselekedetedbe emlékezzél-meg Hal lodr l
 s soha nem vétkezel, tehát: meg-fem halvesz.

I. K r. XV.  . 54, 55.

El-nyelettetett a' Halál. Hol vagyon Halál a' te
gy zedelmed &c.

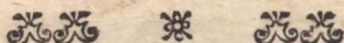
E *St Comune mori, Mors nulli parcit honori,
Contra vim mortis non, est medicamen in Hortis.*

Parnasus Hegyének 's Flora mezejének, zöldségén sétálni,
Ponona kertének 's Hybla tetejének, kies helyein járni,
Akárki próbállya, hiddel nem talállya, Halál Orvosságait
Hijában tetteti el-nem kerülheti mert mérges füláncjait.

Bi estis Medici? Hol vagytok Orvos Doctorok
hol vagytok Pesmás, és minden drága illatok
közt magatokat mulatozván gyönyörködtető Pa-
tikánulok? De inkább hol vagynak ezeknek tzi-
meres Czéh-Mesterei: *Hypocrates, Galenus Machaon és Aesculapius*? Hol
vagy ezeknek *Diplomaticus Praefesse Doctor Apolló*? *Praesci-*
lállyatok, a' Patikákból do'sisonként el-készítetett Orvosságo-
kat, hozsatsatok, gyűjtsétek egybe Doctori Tanátsotokat Ön-
tsétek egybe mesterségeketek *disfillaljátok* elméteket; 's vagy
irjatok Halál ellen *recipét*; vagy ez igazságot vallyátok meg:
Mors est in sanabilis, Contra vim mortis non est medicamen in
hortis. Hijába keresed a' Hegyek Füveit, Mert el-nem ke-
rülöd az Halál iveit. Azt hallottam, 's azt tartottam; de
talám meg-tsalatkoztam; hogy az Patikák az Halál 'Soldáti-
nak Quártélyitól exempták: Ugy vélekedtem 's értekeztem
hogy a' Doctorok Házainak *Salvus conductus* sok van az Ha-
lál ellen. De ímé az Halál Patikába és Doctori Házba Quár-
télyt

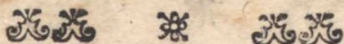

télyt tfinált, és magát *Hippocratest*, már régen mérges itálával meg-is ölte, és most Legényét mézes Piluláival megétette sőt ez előttünk fetétes gyászszal bé-vonattatott boltotskában lévő, mostani Szomorú Orátium, felette igen szomorú, Matériája-is, ennek mérges fegyvere által el-esék; és óh szomoró fátum! meg-probálá 's meg-mutatá hogy: *Contra vim mortis non est medicamen in hortis*. az-az: Récipé vagy flastrom semmit nem használnak, Mikor el-jő Napja a' Sárga Halálnak.

En jóllehet *Galeus Fia* nem vagyok, Patikájába még tsak inas esztendő tsem szolgáltam, *Hippocratesnek Problemáiban*, tsak egyet-is meg-nem fejtettem, mind azonáltal e' *Doctores Patikás*, de most oh fájdalom! *Halottas* és *Keferves* Háznál, és ennek egy jó emlékezetű és mindenekkel magát kedveltető életű, az *URban* bódogul el-aludt egyetlen egy Reménységének, a' míg elé pedig nekem igen Kedves és színefségnélkül való Barátomnak, utólsó Tiszteffég tételének alkalmatosságával léjendő, szokása szerint pedig alatt járó, és tsél-tsapi Mesterséggel magát kedveltetni nem tudo beszédemben akarok olyan *ITALra* utat mutatni és a' szükösföket oda el-is juttatni; a' *Halál* ellen, mellyel valaki-él az örök-ké él, Mely feltett jó tzelomnak, midön Léha elmémnek igen ösztövére Okoskodásával, tsapongo Nyelvemnek tántorgó szólásával akarok hatolni, minden részben 's nemben lévő figyelmetes, de részszerint vastag Gyászban zokogú Szomorú Halgatoimat arra kérem, hogy méltoztassanak tsendes de fel-emelt fülekkel, meg-halgatván engemet; majd a' mit *prescribálni* fogok bátorsággal élni azzal.

Nagy a' fel-tétel, de talám ennek ma senkinél nintsen hitel. Régenten egy jó rendbe szedett Országba az Elöl-járok Parontsolattyából fel-számláltattak a' Vitézek, rendre fel-irattak a' kézi, és más mesterségek, és hogy jól meg-visgáltattak tsalhatatlanul úgy találtattak: Hogy *Dactrok* az Országba többen légyenek, mert akárki-is, midön, találja jó *Barátyát*, vagy elő kapja *sajátyát*: lgy szokott hozzá szölli: Ha frís egeffébe vagy jól van, vagy mint van *Kegyelmed?* &c. a' mely Országba tehát e' szép szokás

kás únalomba nem ment, hanem ma-is így látunk tselekedni mindent; ott valósággal *Doctor* igen sok van, de mit mondok; minden ember *Doctor*. A' *Doctor* pedig a' Hévségnek beteg-ágyába fekvő embert ha igen meg-hevítí, és a' *Hid*eg lelőst meg-heviti mindeniket meg-öli innen már igaz az:

Pallida mors æquo pulsat pede Pauperum Tabernas,

Regiumque turres, az-az.

El-mégyen az *Halál* a' Király Házához

El-érkezik még-is *Koldus* Kunyojához,

Elő vélzi *Mars* notáját, *Kesergeti* Házad táját.

Azt igéri hajdon magának egy Király, hogy ő soha meg-nem hal 'Sólt. CXVIII: 17. mert az ő részé van az élőknek földében 'Sólt. CXLII: 6. ezzel a' Királlyal kell hát járnunk, 's ezt a' földet fel-keresnünk; ugyde ez-is meg-hólt *Tsel*. II: 29. Mikor hajdon kóma fel-ferdült virágzó állapotra nevededett volna, és megszűnően sokakat maga ditsősége szemlélésére hozott volna, el-mégyen a' többek-között a' *Pyrus* Király Orátora-is *Cyneás*, meg-szemléli a' Városnak falait tzi-frán egymás sorjában épült Házainak ablakait, meg-nézi a' Bátyákat, láttya a' sok tündöklő, és tíf-korgó vitorlákat, egy szóval meg-kerüli a' nagy Roppant Vároft, és épületei között, nem talál hijánost. Ki midőn oíztán a' *Capitolium*ba-is fel-ment volna; kérdi a' Romai Tanáts mint tettezenék néki az új Város? azt feleli: a' Város szépségének szemlélésére oda fáradt *Cyneás*: A' Város olyan mint az Istennek Temploma, a' Tanáts olyan mint az Istennek de egy igen nagy kár vagyon benne: Neheztelik a' Római göggel, és tarka pompával fényes Fő-Emberék, hogy egy Görög-is olyan Városba hibát talál, kérdik mi lehet az? Ez ugy mond: *Hogy a' szépen fel-épült Rómába-is tsak ugy meg-halnak az emberek mint a' puszta Szobába*. Ide hát ne fáradjunk hirre mert itt-is meg-halunk; itt-is tsak olyan éles a' Halál Kaszája mint máfutt, itt-is ládd-é meg-kiáltya a' *Strá*ja: *Veteres Migrate Quirites Félre az útból*.

Solinus; e' Világ tsudáiról írt könyvében két egy-mástól

mástól meg-külömböző forrásokról emlékezik, az egyikből a' ki ifzik nagy hahotával katzagva meg-hal, a' másiktól ha ifzik a' nevetés meg-szünik, és a' Halál veszedelmétől meg-menekedik, jertek hát e' forráshoz de nem tudom hol van. A' *Geographusok*, a' föld kerektségét elő adó Táblákon, vagy annak minden Tartományt különösen mutogató *Mappákon*, a' többek között emlíenek olyan Hellységeket, mellyekbe az emberek meg-nem halnak, de ez talán tsak; *Scribitur, sed non creditur*:

Hitelt ez írásnak nem mindenek adnak,
Mert mind porrá léfznek, hijába szaladnak.

A' *Pándorok*, és *Epeúfok* felől írják, hogy két száz Efstendeig élnek: hasonló képpen *Ilándiába* melly az útolsó *Thule* a' Poétéknál. Strabo-is ír olly Tartományt mellybe, az emberek ezer efstendeig élnek, de ugyantsak azok-is meg-halnak. En-is láttam az ISTENnek Laifstromába ollyan Embereket a' kik nyóltz 's kilentz száz efstendeig éltek, De tsak ugyan azok-is az emberek közt, az után nem találtattak tehát azok-is meg-hóltak, a' minek pedig meg-kell lenni vagy a' mit éppen, el-nem lehet kerülni, mi látat attól félni 's keferülni? Még egy kertett tudok, mellyben van ollyan Fa, hogy ha a' ki annak gyümöltésében efszik soha meg-nem hal: Oda mennyünk hát. De abból a' Kertből ki-üzték Atyáinkat, és hogy se maga se maradéka vízfzja ne mennyen:

Pegyverrel örzik az Élet-Fája Útyát,
'S Nem botsátják oda veszettségnek rútyát.

Tsak meg-marad hát még ez az Igasság:
Contravim mortis non est Medicamen in bortis.

Halál ellen nem kap senki orvoságot,
Ha egyben kerül-is hetven-hét Országot.

Tsak le-mondok hát fel-tételemről, meg-hivom ígérete-mert. De bizony nem hívom, Tudom mit tselekfizem. A' ki valamely nyavallyát akar orvosolni, szükség hogy a' nyavallyájának eredetét terjedését, kezdetét 's ki-menetelét jól tudja

tudja. Halál ellen akarok Orvosságot mutatni, 's azért elsöben szöllok a' halálnak *Genealogiájáról*, *eredetéről* *születéséről* *Nevekedéséről* 's *Bírodalmáról* *Haláláról*. Ezt pedig nem valami el-kopott írásoknak, meg-rongyollott fölts Leveleknek, Pokhálós, és igen avas Káptalanoknak türedékeiből rázogatom-ki; hanem a' Mennyei Udvar Secretáriusának, tsalhatatlan írásokból nyomozom-fel, 's nem hagyom-el. A' mely *Productionale* nagy forumon midön még ennck elötte való szép Idövel 's esztendővel, a' Halál nemességéről Producált volna, a' Maga *Genealogiáját* jól fel-vitte, 's születését-is még ama Paraditsomi jó idöknek elötte valónak lenni, meg-mutatni akarta, 's a' homályból jól ki-is vakarta; Most azért ugyan azon *Relatoriákon* kezdvén, Halál Uramnak Nevekedését, Országlását és Halálát tagadhatatlanul tulajdonítani el-nem múlatom ha meg-mondhatom. Ha azért meg-mutatom, hogy az Halál mint holt-meg, vagy ma-is miképpen lehet a' Halált meg-ölni; tehát elégséges Orvosságot mutattam az Halál ellen.

En contra mortis rabiem medicamina docta

Lád az Halált, ellenne ált már a' böls okosság,
Nyereséggel, mesterséggel de mind mulandóság.

A' Halált ISTEN nem teremtetten Böltés. I. 13. másutt kell hát eredetit keresnünk, Az Halál Ördögtől, és embertől született. *Vab generatio nem monstrosam!*

*Minotaurus*ndl irtoztatobb fajzat, Kit Halálnak hívnak az a' rusnya magzat. Származott tehát az ördögnek irégységéből, Böltés. II: 24. az embernek engedetlenségéből, Róm. V: 19. így született, az Halál, ki minde-
nekkal fzembe szál.

Az Atyai ágról a' Truncus ö maga az ördög 'Sid. II. 14. innen mondatik első és fő gyilkosnak, Ján. VIII: 44. Ennek édes Leánya a' Kevélység, ettől született a' Rebbellio, az ISTEN ellen való támadás, mely miatt az Ördög az Egből le-hányatott. Jel. XII: 9. a' földön szülte az Irigyléget, az Irigység az Halált.

Az

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára

Az Anyai ágról a' *Truncus*, a' Kivánság, e' szülte a' Bünt a' Bün Nemzette az *Halált*, *Jakub. I. 14, 15.* ez az égtelen *Halálnak* gyalázatos Genealógiája, rút Familiája, 's egész Háza tája. Születésének helyével ditsekedhetik az *Halál*. A' Bün pedig mely édes Anyja az *Halálnak* mondatik engedetlenségnek *Rom. V.* Az Atyai ágról az engedetlenség vólt leg-elsőbben, az Egekben, mely miatt onnan le-is hullott ugyan supogott. *Jel. XII.* Az Anyai ágról az első engedetlenség vólt a' Paraditsomba, és ott az ISTENTől a' maga ditsőségének mutogatására építetett Édemi szép kies helyben, 's Paraditsomi virágos Kertbe Születtetett az *Halál*.

No *Genealogiáddal* ditsekedő világ, hányad most eredettedett! kérkedhetel születésseddel, Az Ördög szép fényes Angyal vólt, az Embert ISTEN maga képerre Teremtette, maga szentséges újjaival formáltal *i. Mof. II.* ezektől származott a' *Halál* még pedig Paraditsomba, Te pedig ott se jártál, de ugyantsak halál az *Halál* ha olly fel-viheti-is Genealogiáját. Egykor egy maga marka pökő, és Inába felette bizó Király, Familiáját a' következendő világ előtt emlékezetbe kívánván hagyni Genealogiáját, fel-akarta vitetni éppen a' Nőé Bárkájáig mellyre nézve egybe gyűjtet, 's feles számmal elé vitet, Országából fok féle Tudos Historikusokat, Cronologusokat, hozzá akar fogatni már a' fel-tett munkához mellyet midőn meg-hallott volna egy Tréfás Comédiát játszó a' kit Udvarába maga mulatságára tart vala, az Urának ezt mondotta: Ne tseleked e' halhatatlan bolondságot, mert ha így mántúl nem Uram hanem Átyámfia lészesz, mert Én-is ott voltam ama nagy Ládába, Mellyet Nőé Apám faraga magába, Mindent helyheztetvén tágas oldalába, segitettem-is én rakni a' falába.

Halhatatlanítani akarja minden embert, sz. h! a' Maga hamar el-muló világi Pompáját, 's elő ál ama Comédiát Sárga Kafzával fáradhatatlanul Produkálni szokott kartsú legény, a' Halál és a' magát hányó vető embernek Atyafia léssen és három singoi hosszúságú és még annál keskenyebb ládába szoritya az első ellen bé-boritya 's e' világból akár télbe 's akár délbe ki-is útastya.

Lászluk

Lássuk-meg már mi nevet vett ez a' Fajzat?

A' Görögök hívják ezt *Teleüte* az ember idejének vége van, vagy pedig *Katalüsis* melly meg-oltsztatást tészen. A' Deákok pedig hívják *Mors a' morsu*, harapás, harapás mind azért hogy harapott az ember a' tiltott gyümölcsbe és születt az *Halál* mindazért hogy harapja a' Halál az embert,

Egy szóval az *Halál* idődet el-oltsztya.

Elte virágától az embert meg-oltsztya,

Vezet a' maga Sántzához, 's meg-köt Kóporsó Lántzához

Neme felől nem lehet szollanom, mert ez Férifiat; és Ifjat, a' Királynét, 's Tsálfárnét, Spanyol, Olasz, Magyarét, Napkeleti, Sulimányt; 's min en Vitéz-Kapitányt, Tzifra fejes *Bobitüt* 's akármmilyen vén Szipát; Öreg-Afzszonyt 's Szólgálót 's Kényin járó szép Rárót. Egyaránt a' Kaszást-is el-hordja a' Kapást-is; nem néz Koronásra-is, sem akárki másra-is.

Ezeket Könyvében egy aránt bé-írja,

'S Olstán míg a' Világ lesz örökké bírja.

Formája, és ábrázatya Sz. H! a' *Halálnak* igen dísztelen talám nem-is lesz modi ha elé kezdeném beszégetni, mert fokban meg-fognátok nevetni Ennek a' kartsú. suhántzár de labára nézve majd, tsak nem ízártsa szár Lévénynék. *Szeme mintsen*, azért is nem személy válogató, mind egy néki a' díszes 's a' dísztelen, Köntösös 's Meztelen, az öreg 's az éretlen. Fül nélkül való innen a' Prokátorok mesterseges fogását, az aggott öregeknek zúgolódását, egy szóval senkinek akárminémü mondását, meg-nem halgatya. *Orra* mint a' Patikák jó-szagos orvosságát nem hijába hogy nem érzi: *Meztelen*, senki Kintsén Aranyán 's drága gyöngyből rakott bilintsén semmit nem kap. Keze tsak egy van, a' sem érkezik ajándék vételre, Mert Kaszáját, vagy dardáját vagy hegyes szabályját fel-mutattya 's azon tartya e' Sárگا irását: *Nulli parco*; Valahová tsak ér fegyveremnek éli,

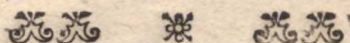
Meg-botsáson mertma nem kedvezek néki.

Szinében pedig ez a' *Gavallér* sárگا mert az Atyai Agról az irigységtől származott, melly természeti sárگا dinye

B

ízint.

szinü, Egy szóvál egész teste állása, csak In 's tsont, 's foga tsikorgása:

Monstrum horrendum, Ingens o cui lumen ad emptum
O Rut, 's természetnek tsuda maradványa,
Irtóztató vakfi, Ördög hagyománya.

Saturnusról irásba maradott az, hogy ő a' maga tulajdon gyermekeit megette volna, de ez a' tsuda állat az ő szüléit az embereket élti meg, De jaj mit felejték-el; ennek az állatnak magoságát, és erejét meg-mondani szinte el-felejtém, ez olyan magos hogy ha akárki-is araszokra tsináltattya-is tsizmájának farkát és a' maga Fejét vitorlázza-fel magosfian úgy-hogy lajtorján kelleffék, némely' már nemzetünkben-is málnnan bé-tsulzni kezdett szokások vagy módok, 's ponpázások szerint, feje filegoriáját, fel-bibelödni, még-is a' kardjával, 's éles kaszájával le-rántya a' porba, 's hivatalt ad a' Torba; De olyan Erős-is, hogy Hectorral szembeníszálni, Sámsonnal-is meg-probálni, még-is meg-nem győzettetni, hányszor nem mérésfzlett már?

Jút eszembe hogy láttam az ISTENnek fz. Könyvébe, Hogy egy Nabugodonozor nevü nagy Ur látott vólt egy Üri személyt álmába, a' mely ugyan kiválva nagy magos vólt, a' feje posástól finum arany vólt, a' Lába szára vas, de a' hús helyet fárral vólt, a' mellye 's oldalai, egyéb teste 's lábai, 's a' két pupos vállai, Ezüst Réz és Zamantzós 's maga ugyan jó tántzos, Láttá azonban azt-is az a' Király hogy egy kö-sziklából kéznélkül, ki-fszakadott egy kis követske és úgy meg-tsapta azt a' nagy Oriást, hogy a' lába mindgyárt alája szakadott, de mit mondok alólla ki-fszakadott és maga-is úgy oda lett, hogy még helyét sem találhatták, az a' kis kö pedig olyan nagy Hegygyé lett hogy az égézföldet bé-töltötte. *Dán. II.*

Héj ha szabad vólna, ezzel a' fz. hasonlatossággal a' Halálnak dolgába vagy keze alá néz nem; Illyen nagy magos személy az ember, mivelhoy sár a' lába, mert földből vétettetett, Kis-kö a' Halál Le-üti a' sár lábáról. Föld az ember, *Pulvis es in pulverum reverteris* Mós. III. Porvagy és ezennel ismét porrá lenned Ke lletik, 's a' földnek gyomrába bémenned. A' Halál minden embert porba kapál *Róm. V.*

Egy

Egy bölts de nem a' fíket ízölts ugy okoskodott az emberekről hogy azok semmik vólnának ezt mondván:

Pulvis & umbra fumus pulvis nihil est nisi fumus,

Si nihil est fumus; nos nihil ergo fumus.

Az ember, füst 's pára nem tarthat sokára

Ha nézünk sorsára 's enyésző vóltára.

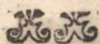
Romlik a' test vára, *lybitina* mit maga vára,

Hogy idegét emelé méllyen a' szíve felé.

Kitsin országa vólt elsőbben az Halálnak, akkor nem ölte mindjárt-meg az embert, had szaparodjék és hadd terjedjen birodalma: Innen elsőbben nem kaszált olly' szaporán mint ma, Hanem akkor tsak d'sidázott, de abban sem vólt oly tudós mint ama jó intőjének fiát tzélúl tévő, (ki-vólt nem mondhatom meg, mert kigyelmed félek ha előbb vízi:) a' ki szívénel szegényt által-is lövé.

Nem-is vólt oly magát gyakorlott a' nyilazásba mint Jónathán. 1. Sam. I 22. vagy mint ama jó parittyások. Bir. XX. 16. hanem sokáig lövöldözött az ember után. Ádámhoz 930. esztendeig Sethez 912-két esztendeig Járedhez 962. esztendeig Nőéhez, 950. esztendeig, Mathusálemhez 969. esztendeig lövöldözte mérges nyilát. A' Bölts ISTEN, az ember életének külömbb-külombb szakaszokat határozott vólt. Nőé idejében 120. esztendőket *Mos. VI. 3.* Móses idejébe hetvent vagy nyóltvant *Solt. XC. 10.* ma annál-is kevesebb. De elsőben ezer Esztendőket. *Ésaiás XXXVII. 1.* iz 13. De ha az ember ezer esztendőre ki-kaphatott vólna, a' Halálnak, azután rajta hatalma semmi nem lett vólna, innen az Halál-is, mikor a' régi Atyák, az ezer esztendőre szinte ki-kaptak vólna, el-lötte. Szaparodván az ember megnőtt az Halál Országa-is és Uralkodott Adámtól fogva, Mósesig *Rom. 5.* Nem hóltak-é hát meg az emberek Móses után? F. Meg. Hogyvan hát hogy az Halál tsak Mósesig uralkodott? Mert addig Tyrámice országlott, törvénytelenül, mert az Halál a' bűnnek 'söldja. *Rom. 6.* a' Törvéynélkül pedig a' bűn bőlt, az az erőtelen Róm. 7. A' Törvény által pedig meg-elevenedett, és így Mósesig meg-ölte azokat-is a' kik nem vétkeztek az Ádám, vékének hasonlatossága szerint *Rom. V.* De azután Törvény szerint Uralkodott, mert a' Halál

öszöne a' bűn, a' bűnnek ereje pedig a' *Törvény* *I. Kór XV. 16.*
és így Móses után Törvényszerint ölte-meg az embert: az-az,
egélz jussa szerint uralkodott.

Szélesen ki-terjedvén Országá az Halálnak, nem
győzte gyalog bé-fzágúldani országát, Jőszágát 's egész Tar-
tonányát, Lóra kap 's mint-hogy Sárga Legény Sárga Ló-
van jár 's kél, egyediül elégséges nem lévén Segítségét-is ke-
refett, Adjutántya a' Pokol *Jel. VI. 8.*

Pegasus szárnyas Lón az Halál érkezik

Minden pompa közti hamar bé-férkeznek,

Jö az Adjutántya, majd a' gyéként el-is rántya.

Már a' tanúlt vitéz fokféle ostromot téfzen néha mezőn
Táborba szál, 's ott fokakat földre kszál, de midőn látja
hogy nem győzi egy tsorba kszával, elő vész kapáját 's
kisebb nagyobb ármáját, közförüli Szablyáját, 's el-készíti
'Sidáját 's Mérges nyilával ha egyszer meg-löheti Akár melly
erős vőlt a' porban teheti, Azután nem foká el-temettetheti.
'S mikor már enyire mégyen ez a' Gonosz vitéz, tüzet
vét, 's villámálokat inditt; dörgéseket támaszt, süri zá-
porokat önt mellyekből vér folyamok árradnak, és gazdagon
áldozik, hogy haloványságát meg-hizlalhassa: Xerxes, hajdon és
Dárius, fok száz ezerekből álló Táborát, meg-fzemlélvén,
az Halálnak gazdag prédát ígére kevés időre. Más díszte-
len modot-is tart ez a' Tyranus a' processusba mellyeknek
tzimerei: *Cruces, Rota, Patibula, funes. &c.*

Az Halál fokakat fel-tud akasztatni,

'S szorosan vasfzeggel fára ragasztatni.

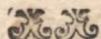
Kérékre 's Keresztre kötélén fel-téfi,

Sokaknak testeket, vagy maga meg-éfi.

De jó mesterséget tud a' vár szállításba, és meg-vételébe-
is, mert nem a' vár kapun, vagy oldalán való likon bnyik-
bé, hanem mint-hogy a' Leg-régibb várnál-is Idősebb, még
mikor építik akkor a' közepibe száll had kerekítse-bé a' vár;
Érős vár az ember *Jérém. I.* de nem kívül vija ezt a' várat
hanem belől mert mihelyt születik az ember mindjárt *Pragid-*
umát belé szálítja, de mit mondok még mikor fogantatik az

ember

ember véle fogantatik. *Mert bünbe fogantatik az ő Anyja mébébe. Sölt. LI. a' bünnek 'söldja pedig a' Halál Rom. 6. 23.* Tehát még mikor fogantatik az ember, akkor Halállal bajlodik kinlodik: Mert valamenyi tsontya, teteme, ize és ere van az embernek, mind annyi *quartéllya* az a' Halál Dragonnyinak. Sokáig ezzel a' *Quartély* Mesterrel nem bibelődhetem, rendről rendre a' test várába az utza kapitányokat ezeknek nevezetekkel nem kívánom ingerleni; Tudom azt, hogy elől küldi a' Nyavallyák Dandárit, 's ostromollya testiünknek falait, 's hol kapuját, 's hol bástyáját le-is rontya, 's mikor közel, a' vár meg-vétel maga-is el-érkezik 's addig 's addig, hogy bé-is férkezik. 2. *Sám. XII: 27.* Néha csak egyedül alattomba jár, mint a' lopó, jelt nem adat dob, 's sipokkal, trombita harfogásokkal, 's nem téfzen ostromat a' fájdalmak Kompániájával, hanem csak maga orozva meg-öli az embert még aluvó Ágyába föbe meg-suvasztja vagy pedig meg-nyúvalztja. 2. *Sám, IV: 6.*

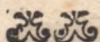
Az Udvari modizhoz 's a' világi *Reverentiához* keveset ért, ha szintén leg-jobban mulat-is az ember bé-mégyen *Job. I: 19.* főt éjtszaka-is bé-zörget *Luk. XII: 20.* De még a' Királyok Udvarába-is, nem nézi hogy Lakadalom van, *Audentia* nélkül bé-botlik, és ha szavára nem halgatnak, megírja mit akar *Dán. V. 25.* Ennek hijába mondod; *Non vocat* Mászszor jöjj, mert e' rá se halgat; Az öregekkel szembe hartzol, mert ők már a' Halál Zászlóját fejr hajokat, Fejeket viselik, le-sütött fővel Édes Anyyokat a' földet nézdegelik, mert abból vétetett vólt testek mellyet ők viseltek, azért tán szüntelen nézik; hogy halálokat nem meszfeze érzik. De az Ifjakat, hátmegül ostromolya: Mert ők fel-emelt fővel, meszfeze néznek, sókat reménylenek, halálokról pedig meg-sem emlékeznek, azonban pedig:

Haldlnak Kaszája, le-vágja 's ortzája el-hervad a' szebnek-is
Oda van mozgása, 's serény fordúlása mindjárt az erősnek-is.

Erős bajnok *Herculest*, a' nagy Okos *Sophoclest*,
Nagy Sándort, és *Ajaxot*, akár millyen *Tenaxot*, *Pompéjust* és
Epeusmár, mind a' földhöz verte 's a' porba bé-keverte.

De

De még ezek felett a' *Metamorphosist* és a' *Proteusi* mesterseget igen jól tudja nyilván, és a' maga formájába ritkán jár, mint-hogy irtoztató-is, azért minket tápláló, és életető állatokba rejtí magát 's bé adja méz alatt mérges *Piluláját*, *Mors in olla*, Pohárunkba elegyíti halálos italát, Egy ször szálal 's egy Kalázfízal hányakot ölt-meg már, egy szőlő maggal meg-fojthat, fel-öltöztet 's el-nyújtóztat. Kövel fával agyon-vér mindent valakit el-ér, a' kik pedig ezek töl-is meg-örizkedvén életbe maradnak, az Ég és föld között az ár-víz elől üstököknél fogva fel-függeszti z. *Sám. XVIII: 9.* vagy pedig elevenen a' földel el-nyeletvén meg-emészti 's a' t. *Mille modis morimur &c.*

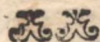
Sok ezer fatumok halálos órája,
Éltét az embernek követi próbája,
Sok féle út vagyon a' mellyen ki talpal,
Némellyt jó ízerentse, 's mást el-vilzen a' bal.

A' Philosophiába nem igen gyakorlotta magát, de még-is *Marot*, *Násot*, *Plátot*, *Catot*, *Aristotelest*, és *Temistoclest* mind meg-dúlta, és *Sálamon* hires Oskoláját feljül multa, ama kényesen szóló *Demostheneseket* 's *Carendneseket* és tizfra beszédü *Cicerokat* nyelveknél fogva meg-fogta: *Homérusnak* *Liviusnak* pennájokat meg-álitotta.

Est commune mori, Mors nulli parcit honori.
Álhatatos mondás: a' *Halál* meg-fosztya
Éltétől az embert, 's ha most el szalasztya
Irusnak *Crésusnak* majd egy aránt osztja,
Mafszlagját, 's élteket soká nem halasztya.

Berzeg jól tudja ama hármás régülának, mindenikét, de kivált az egyikét: *Audi, vide, tace*, Ne láts, 's ne hally vagy másként folyly igazat, ki-esik a' fogad; mert néki a' leg-hosszszabb per *oratioja*-is tsak ez: **MENE THE-CEL PHARES**; de ezt a' rövid summát a' világnak minden böltsei meg-nem tudták magyarázni, ámbár nagy ígéretek 's Királlyi ajándékokat tettenek-is-ki. *Dán. V. Az Áritbméticában* a' számlálást **MENE**, de kivált a' *Divisiot* **PHARES**

RES jól tudja, mert életétől az embert meg-fosztja idejét két részre el-osztja *Préd. XII: 7. Térjen vissza a' Por a' Földbe, a' melyből vétetett volt, a' Lélek pedig az ISTEN-hez a' ki azt adta volt: Azután pedig mikor már ennyire ment a' Bonumokat Divisorok által, mint Divisorum Praefectus el-osztattya, ezt mondván: Ez enyim 's e' tiéd légyen, Se-pone, hasznát vészed. A' Geometriában nem Tyró, mert a' kik olly üveget nagy árron-is szereznek a' mely a' valóság-nál jó darabbal nagyobbat mutatson, és azt meg-forditva, módi felett magok felé tartják és innen más jobbakhoz ké-pest magokat olly nagyoknak állítják, hogy nem hogy kön-töfökből és természeti bőrökben, de még Országokban, Vá-rofokban Impériumokban-is nagyságokat el férni nem hihetik, meg-mutatattya azoknak igaz mekkoraságokat, 's le-kaszálta nagyságokat.*

Mors sola fatetur; quantula sint hominum Corpuscula,

Meg-mondja az Halál vastag 's magosfágát;

Testednek el-hihed, enyi tudóságát.

Filep Király azt mondja Sándornak: *Fiam! keresz-magadnak más Országot, mert Macédoniában ketten el-nem jé-rünk.* De el-esék Filep egy fővényes helyben, 's fel-kelvén látja teste nyomát a' fővénybe 's azt mondgya, *most látom hogy mekkora helyet ferek-el.* Sándor azt írja Dáriusnak hogy Asiában ketten meg-nem férnek, de az Halál mindeniknek meg-mútatta, hogy három fingi helynél egy Királynak se kell több igen nagygyal.

Ez a' *Logicák Canonját*-is jól tudja 's meg-is meri mon-dani akár kinek. *Nec plus, nec minus, debet esse, in conclusi-one, quam fuit in praemissis* az Ember élete *praemissa*, a' Halál *concludál*, közönséges mondás ez: *Qui bene vixit, bene mo-ritur, qualis vita mors est ita:*

Ha jól éltél e' világban, könnyű menni Meny-Országban,

Mert a' ki hogy futott' élte pályájában,

Ugy nyert osztán pálmát végre halálában.

De más *Canont*-is emleget, midőn így szól: *Con-clusio sequitur partem debiliorem*, ha pedig elménkre vészük a'
Homot

Homot, ennek a' debilior pars a' Corpus,
A' Hald' nem szurkod az ember Lelkéhez.
 De mérges kofztzperdel arányoz szívéhez

Túd e' valamit ez *Ethicabolis* mert; *Ama Tekintet-*
ből itélő személy válogatást nem gyakorollya, 's mint bogy vak,
 bárfonyt, 's vászont, tsuklyát gubát, mankot, 's kankot,
 köppenyeget, szönyeget, kisebb 's nagyobb, öreget a'
 Királyt Koronával, a' dust tarka pompával 's koldust sze-
 gény sorsával, Takátsokat nyűftöfől, Réz-Gyártokat üstös-
 től szakátsot, kovátsot egy aránt betsüllí.

Ur, gur, Nemes nem nemes, kor, por, nép,
 kép, szép, rút, Ifjú Vén, dus, koldus, tákos, mákos
 vig, vég, Gál, Pál, író, fíró, Biró, kép író, Huchmán,
 Cimerman, hideg, meleg, tudos, tudatlan, Palota, Kal-
 jiba előtte tsak egy forma.

Omnes eodem metimur, omnium versatur Urna.

Mox veniunt nigri, Bustum Lybitinaque signis,
Serius, aut citius metam properamus ad unam.

El-vízi az Halál *Saturnus* magával.

Nem mentheti magát, hoszú szakallával.

Bachus-is el-talpal mustós palástyával,

Kiket követ *Ceres* éles forlójával.

Orpheus Syreni tsalárd nótájával,

Meg-nem menekedik hangitsás lantjával.

Tyirus hijába páfztori botyával,

Hajtya Júhait, mert nem marad nyájával.

Nagy Sándort, *Butzészal* szép Paripájával,

Dáriust nagy számú *Armádiájával.*

Xerxest egész, Vitéz *Kompániájával,*

El-hordta meg-győzvén, mérges szablyájával.

Europet Hattyú színű Bikájával,

El-vitte frantziás hoszfú Izoknyájával.

Kléópátrát Ro'sa színű ortzájával,

Diannát Vadálzi bágásiájával,

El vitte már Plátot szép oskolájával,

Márot, Nárot, Cátot minden munkájával;

Cice-

Cicerot fül mászó kényes szóllásával.
 'S Így jár akár ki-is nagy tudományával.
 Oda van *Apelles* szép lineájával,
 Hires *Archimédes* nagy problémájával,
Ædipus 's *Æsopus* mesés tréfájával,
 Oda lett (tsak hire van) Fabulájával.
 Miden ember végre tsak így jár magával,
 Bár tsendefen élyen szép háza tájával,
 'S Múlaffon Társával fok 's jó Barátyával
 Le vágja az Halál öt-is kalfájával.

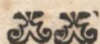
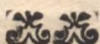
De még a' Törvényt-is tudja, 's azért az *æqualitást* meg-is tartya az egyenlőséget ö igen szereti, azért azt magáról le-sem vetkezheti, míg élünk értékkel szépséggel erővel nyerővel, méltósággal nagysággal, és egyéb urasággal &c. Külömbözüünk egy mástól, de holtunk után a' kapásnak 's Koronásnak tsontya között nints külömbség. Születésünk előtt mert mind egyek voltunk, 's Halál arra vezet, a' mik bát még voltunk. *Omnia mors æquat* nem jobb hát a' Szölts a' Vargánál. *Diogenes*, sem szegényebb Crésusnál, Olyan kéfszülettel jár mindenüt a' Halál, hogy az *Exsecutorokat* magától nem mészsze hagyja, Szolga-Birót 's más irót, Kantzalistát, 's egy nagy Listát ezekkel még vakaristát-is hordoz és így bátran akár hová bé-mehet, *exsecutiokat*-is tehet. A' Menyei *Continua Suprema* Királyi Táblán írott és feketén meg-is petsétlet, Deliberátumát Tarfallyából elő rántya, melynek, ez a' Rövid de igen fontos titullussa: *Memento mori.* a' Deliberatum summája pedig ez: *Statutum est omnibus hominibus semel mori.* 'Sid. IX: 27. itt hát exceptio, inhibitio, apellatio, Novizálás, 's nints semmi ki-fogás. *Statutum est, decretumból* ment-ki:

Egykor egy maga öregsége, és ezzel együtt járó föld-felé le-hajlott görbesége alkalmatosságával el-mégyen egy fázékon Idős ember, hogy valahol forgátsot szedegessen, 's azal tüzet ebresztgessen, hogy osztán meg-fütözheszen, minekutánna forgátsát jó nehéz tscmoval hátára fel-málhálta vólna, el-fáradván le-tsapja a' földre ezt mondván:

C

Halál

Halál hogy nem jösz már látogatásomra ;
Jöjj el illy' kétferves Ohajtozásomra.

Mely békételenséget mutató fohajtási, és zokogási,
még midön ízájába vólnának, a' meg-gösörödett apónak,

Az *Halál* elő ál éles Kaszájával,
Miért hívtál? kérdi 's hívja-is magával.

Ekkor a' meg-félemllett öreg azt mondja néki, kér-
lek várakozzá, bártak a' mig Házamhoz mégyek 's testa-
mentumokat téfzek és az után útra valót készítek, 's el-men-
ni kész léfzek, ekkoron elé kapja *Compulsoriumát*

És meg-nem halgattya az öregnek meg-dobbant allegátíóját
Hanem ezt kiáltja néki haragofan: *debet fieri:*

Mert hanem, *per non Comparitionis mulctam* vagy *per non* vénit meg-nyeretettel. 's t.

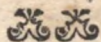
Meg-kei lenni mostan velem el-kei jöned
Mert nem lehet többé idödett töltened.

De mind ezek felett, a' mit éppen jó hogy el-nem
felejtettem, felette igen *expertus Geographus-is* és némely Ter-
mészet vizsgáló Böltséket, mintha éppen e' nagy roppant Vi-
lágnak legfelsőbb tetejére fel hágot vólna, majd hogy csak
nem tellyes eskiivével bizonyitya hogy e' Világnak kerek
gollyóbis formája vagyon, és ez két egy máitól természet
izerint meg különböztetett dolgokból álván t. i. Lélekből és
testből, mellyek olly' vízfíza vonással, és egy más ellen
ízegezett homlokokkal, ellenkeznek egy mással, hogy könnyebb
az Éget a' földel, meg-egyeztetni, a' tüzet a' vízzel, a'
feketét, a' fejjérel, a' görbét az egyenessel, hogysen vagi
a' Lelket Testé, vagy a' Testet Lélekké által álatoztatni.

Fel-találja ő ezt az emberben ezt mondván a' Gö-
rög böltsékekkel, hogy az Ember *Mkrokosmos* egész kitlin vi-
lág, mert ha az ember kezeit és lábait ki-terjeszti és az ő
köldökire egy tzirkalmat vetnek, a' tzirkalumnak mozgó tal-
pa az ember fejének tetején, a' kezein lévő közép újainak
hegyén, és lába hüvelykeinek körmén mégyen által, és így

az

341

az emberből egy kerek forma, Deákúl jobban ki lehet mondani; egy *Perfectus circulus* léfzen a' mely két egy mástól termézzettel meg-kiülömböztetett részekből. u. m. Lélekből és testből áll. De sőt még e' felett azt-is mondja hogy valami e' világba vagy on, fák, füvek, és virágok dörgés 's effő hullások, felhők és vilámások, Hóld, tsillag tzipfrázások, 's egyéb e' féle, málok fel-tatáltatnak az emberbe-is. De mit használ véle az ember Sz. H! ha ő e' nagy látható világ-nak szép remek, rövid summája-is, és ha ez egész nagy alkotvány minden részeire ki-terjeszkedném, és azt az emberre magára szabogatnám 's alkalmaztatnám-is, (mely mint-hogy mostani tzelunkra nem illik szántszándékkal el-is halgatyunk:) Ha az embernek természet szerint való ellensége az *Hald*, ő reája mérges indulatyát köszörülvén, mind addig intselkedett, mint valami tsalárd és ravausz *Archimedes* míg talált magának egy *punctumat* a' kis világon kívül mely a' bünn-nek fertelmes *punctuma*, a' melyre lábaival ráálván, minekutánna, annak sáros feredőjébe lábait eléggé bé keverte volna, nemtsak bé motskolta a' kis világot, hanem helyéből ki-is rugta melyet meg-látván e' világnak nagy Alkotója erre fokadott ki i. *Móf VI: Penituit me creasse hominem; Bánom* hogy a' kis világot teremtettem.

Azt mondja: a' mindeneket buvár módjára fenekestől fel-forgatni kíváno szorgalmatos elmésség, vagy elmés szorgalmatosság; hogy minekutánna, e' világnak nagy *Ats* Mestere az ISTEN e' nagy roppant világot az ő északi és déli farkára fel-függesztvén, látta volna ennek tsudára méltó, és egy néhány e' erui ezeret-is, jóval fellyül haladó nagyságát, ezt akarta, kissebb formába-is szorítani és úgy teremtetten a' kis-világot az embert, Így bának a' tanult kép-író is a' nagy testi és hegy módjára fel-nőtt képet egy fél potrányi helyre lerajzolya, és a' lokat próbált bölts mesterség, *Homérusnak* *Ilids* nevezeti nagy könyvét, egy dió hajba bé-szoritya, és *Mirmecideffel* egy derék bat ökrü szekeret, olly kistsin formába kistsinál; hogy azt egy közönséges Légy-is szárnyaival be-fedezze, és az első ellen bétakarván meg-örizze.

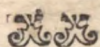

És minekutánna, már látta volna az ISTEN az embert, hogy a' szem-látomást az Eg felé fel emelt fővel nevednék, azt mondják a' *Tálmudisták* hogy szent kezeivel, fejének magos tetejét meg-nyomította, ezt mondván: *Ne ultra limites*, elég nagy vagy már. Mellyet midőn, a' minden Mesterségek majma az Halál, meg-akarná próbálni, le-tsapta a' kis világot, a' lábáról hogy annál könnyebben bánhassék véle, s' hát a' szegény kis-világ, hofzszú formát mutat, s' mint érzékenység nélküli való állat kezeit ki-nem terjesztheti hogy a' köldökére tejendő, Cirkalomnak mozgo talpa ujjain és fején menyén által, hogy kereksege ki-tetsék; meg-haragudván a' Halál két részre köllös közepet el-szakasztotta, egy részét az ISTENnek által adta, más részét pedig porrá tette, és mint máfok a' *Homerus* könyvét dió hajba, ő-is azt koporsóba szorította, és az első ellen bé-is borította.

Ez rövideden Sz. H! az *Halálnak Genelogidja*, *születése*, *nevedése*, és *Országglása*, már látsuk-meg mi formán és mikor holt-meg.

Meg vólt jövendölve, hogy az Halálnak meg-kell halni, *Hof. XIII: 14.* De mint hogy vak vólt az Halál, nem olvasta vólt még ezt a' Profétziát, fiket lévén nem halotta; vagy pedig anyira gyűlölte az Életet; hogy a' maga halálával is szembe szállott véle mint *Brutus Tarquinussal*. Vagyon két Ádám: *1. Kor. XV.* az első által hozta-bé az ördög e' viágra a' Halált. *Rom. V.* de a' második életett hozott. *Ján. I: 4.* sőt maga vólt az Élet *Ján. XIV: 6.* az elsőbe meg-hóltunk és az utólsóba meg-elevenedtünk; *1. Kor. XV. 22.* Látván a' Halál *Sid. II: 14.* hogy Élet jött a' Világra, táborba száll ellene, ebben a' Táborban maga vólt Generális az Ördög, mert már e' világot meg-hodoltatta vólt. *1. Kor. IV: 4.* *Ján. XIV: 30.* A' ki nem bizik erejéhez mint-hogy már Próbált vólt, de szégyent vallott. *Mát. IV.* Árútatással fog a' dologhoz, 's ő maga; *corrumpállya* 's magáévá téfzi a' kints-tartót, bé-mégyen Júdásba hogy el-árútfassa és ha lehet el-is veszése az Életet *Ján. XIII: 17, 29,* A' Záfzoló-Tartó vólt a' Halál, a' ki mindeneket Záfzolja alá kényszerített. A' Strá'sa-Mester vólt; a' Bűn, mert ha ő jól

jól írásált volna, ő általa, a' *Halál* bé-nem jött volna. A' *Prófom*-Mester vőlt e' *Világ*, a' ki a' maga vitézit szerette, de az *Élet* hiveit gyűlölte *Ján. XV: 18, 19.* Őszve esküsznek a' *Papi*-*Fejedelmek* &c. Őszve békélik *Héródes* és *Pilátus*, *Júdás Commendéroztatik* hogy meg-fogják az *Életet*. Meg-is lön mert el-futnak vitézi, némellyike szemtől-szembe meg-is tagadja; mind-azon-által, az *Ellenség* vészi eszébe magát, hogy magok tulajdon halálok nélkül nem menne a' dolog végbe, okot keresnek hogy müllyék-el a' hartz. De hogy találják módját? Ahoz folyamodnak a' ki azt mondja, hogy hatalma van néki meg-feszíteni, és el-ereszteni az *Életet*, *Ján. XIX: 10.* De mint-hogy *Aszfzony* által ment vőlt dolgában elő az ördög *1. Mós. III: 6. 1. Tim. II: 14.* most-is az által akarja dolgát fojtatni, álmat botsát a' *Pilátus Feleségére*, hogy az *Urának* beszéllye-meg 's a' *botsássa* el az *Életet* *Mát. XXVII: 19.* de nem szolgál a' szerentse, meg-kell a' hartznak lenni, meg-ütközik az *Élet*. és a' *Halál*, meg-hal az *Élet*, de a' *Halál-is* nyúlva marad a' porba, hir-mondok jönnek halottak támadnak-fel *Mát. XXVII: 52.* bizonytságot téfznek, hogy meg-hólt az *Halál*, vége van *Birodalmának*, nem tarthatya már-meg, hanem *manmítálni* kell *Foglyait*: el-szalad maga a' *Generális* a' *setétségnek* *Fejedelme*, 's *setétségbe* mégyen által az egész világon *Mát. XXVII: 46.*

A' *Bűn* meg-vallya vétjét: *Vere Filius DEI erat Iste* *Mát., XXVII: 54.* harmad-napra győzedelmi ének énekeltetik: *Hol vagyon Hallál a' Te győzedelmed?* el-nyelettetett &c. *1. Kór. XV: Rútabbúl járt az Halál mint Góbrids, Cynegirus, Brutus, Sámson, Bir. XVI: kik magok halálokkal ölték-meg, ellenségeiket. Így hólt-meg a' Halál és így lett vége Birodalmának, mely fen tartott 3996. eszteniökig.*

Kire szállott hát a' *Birodalom*? Nem fors szerint való választás, hanem vér szerint való successus lett az *Országba*, 's ország ásbá, két *Testvér* *Atyafiak* az *Álam*, és a' *Halál* között, kik személyekben-is hasonlók. *Quid est somnus? gelida mortis imago.*

[AZ

Az Álom *Halálnak* fárgás ábrázatya
Sok gondját elmének a' melly le-ráztatya.

Idővel nagyobb vólt az *Álom* mint a' *Halál* mert elébb alutt az ember, *1. Mós. II: 21.* hogy sem a' *Halál* születt, de az *Álám* igen szűnyáta, természetire alamúszta lévén, míg a' reggeli tsipás-szemit meg törölte, addig a' *Halál* el-ragadta vólt a' Birodalmat, azért már jus szerént ment rá vizfízá az Ország. Hajdon a' *Halálnak* birodalmában akár-mely hoszfú életü embernek Koporsó-Kövére ez az Irás vólt fel-metzve: *Mortuus jacet Halva fekszik;* de az *Álomnak* Birodalmába ezt olvassuk: *Obdormiuit,* el-alutt *Tsel. VII: 5.* és közönségesen alúvoknak *1. Tsefsal. IV: 12.* a' Temető-Hellyek alúvó helyeknek neveztetnek.

Mert a' kik bődögül az *URban* alúsznak,
1. Tsel. IV: 14. 'S Itélet-Napjáig ő benne nyúgofznak,
Majd a' gyűlés nagy napjára,
Fel-kelek Angyal szavára.

Jól van hát a' dolog, már meg-hólt az *Halál*, nem szükség hát félni, hanem vigan lehet élni, nem kell már *Halál* ellen való ital. De hogy nem, de talám immár kell, mert, meg-hólt ugyan a' *Halál*; de nem minden embernek, mert sokakban el-annyira él még a' *Halál* hogy élvén meg-hólt-tanak *1. T.m. V: 6. Jelen. III. 1.* a' *Halálnak* ereje a' *Bűn,* *1. Kór. XV: 56.* azért a' ki meg-nem hólt a' bűnnek, nem hólt-meg annak a' *Halál*; és ha az olyan ember azt kérdi az *Haláltól*: Hol van a' Te erőd? azt feleli:

Romlandó fár-háza Testednek mutattya,

A' mikor Annyának földnek meg-adattya,

'S többé e' világon, bűn nem mulattya. *Róm. VI:*

Hoc opus, hic labor est; Rodus hic saltus est.

It van hát az *Halál* meg-ölhető kinnya;

Nints egyéb mit tenni tsak ezt: meg-kell innya.

Vegye-bé kegyelmed mert tsak e' fejtethet, ily' nagy nyavallyába. *Halálos* óráján, ember szíve táján Koporsónak porával. Meg-hintse, 's enyhitse ó! szükség lesz mert Borával.

Igy hijában feni az *Halál* Kaszáját,

Mert

343

Mert ki nem olthatya fenkinek gyertyáját.

Azért a' ki Kaporsó porral, hinti szívé't a' meg-nem hal, sőt a' jó szerez'se fzele szárnyain hordozza, nem a' bal. Nem hiszed? ez olly orvosság, mellynek utánna ezt irták: *Probatum est.*

Meg-próbálta, ki próbálta semmit nem-is árta,

Mert el-járta, 's hogy meg-álta, az halált el-zárta.

De mitsoda a' Koporsó pora? Hiszem az ember magais por, innen azt tartják hogy némelly emberek azért szokták fel-poroztatni hajokat; hogy el-ne felejtkeznének arról a' mit mond vala az embernek, az ISTEN a' Paraditsomba *1. Mos. III: por vagy 's a' t.* Héj ha tudnám; azt a' szokást helybe hagynám, de félo 's a' t.

Jút e'fzembe hogy Pliniusba láttam egy köntöst a' mellyen, ez az irás vólt:

Valaki karjára fel-rántja ságár derekára

E' jeles öltözetet drága javával esett.

Mert a' *Halál* ki le-kaszál mindent, őt nem bántya.

De valyon mitsoda köntös vólt ez? ugyan jó vólna ezt fel-találni, nosz'sza kezdjünk utánna járni, e' talám lehet a' Frantiás öltözetek között, igen nevezetes és a' Dámák-után, egy néhány lingire a' földet seprő szoknya, mert ha poros vólt az-az öltözet, a' mellyet más halhatatlanság öltözetinek nevezett, ugyan poroz ez, mikor a' Dámák után kényesen sétáló *Syrmotoforák* jól fel-nem fogják, nem az; mert hiszem a' köntös a' Bűnnek fedele az emberen, mellynek 'söldja a' *Halál* de inkább az ilyen a' *Halál*nak köntö'se, mert minthogy ő kaszálni szokott szinte úgy kaszál a' porba-si mint a' karba, és ilyenkor meg akad kaszája ezen holz-szú farkú szoknyába, és o'sztán könnyen akadhat a' szoknyát ví'selőnek kontyába-is. Meg-aláz le gyaláz, meg-tsépel, le-tépel el-marfoltat, 's talpaltat, utat mutat, 's végre juttat a' sirba minden embert a' *Halál*.

Azt Irják a' Holló tojáról, hogy-ha azt kistály porral bé-hintik mind addig ki-nem költheti a' szegény költős *Holló* mig nem a' kistály port rólla le-vakarja 's az után szárnyai alá bé-takarja.

Tojás

Tojás az ember melynek töredékeny haja a' Test;
's ha koporsó porával jól bé-hinti magát, mind addig az
Halál testéből ki nem költöztetheti, 's hajából ki nem költ-
heti mig nem:

*Koporsó porától jól meg-nem tisztítja,
De osztán magával, az útnak indítja;*

Mitsoda hát a' koporsó pora? tudom az Iskatullyáját,
Ládáját, Tarisznyáját; mert ezt az ember magával hordoz-
za, mely nem egyéb hanem a' szorgalmatos *Böltés*, és a'
Bölt szorgalmatosság, melynek óldarára ezt az írást tették,
*Memento mori: Halálad, múltad, Testedtől el válsad, szemed
előtt forgasd.* De tudom hogy azt kérde: *Quæ consequentia?*
Emlékezzél-meg halálodról 's nem halfz-meg. Tsak olyan
mint ha azt mondanám, emlékezzél-meg száz forintokról 's
lészen? E' tsalhatatlan következés, ennek ellene nem mond-
hat senki-is *Logicájával*, mert én ezt nem e' világi *Philosophiá-*
ból hanem az igaz mondó, ISTENnek szájából hallottam,
tanúltam 's mondtam, nem magam koholtam, az honnan
merítették, a' külső böltseknek Doctori-is ezt a' Tudományt;
egy szóval a' dolog summája és veleje ez: A' *Halál a'
bűnnek 'söldja, Róm. VI: A' Halál Bűn által jött e' világra
Róm. V: Jak. I: 4. A' Halál ereje a' Bűn, 1. Kór XV:*
a' büntől pedig semmi hatalmáfabban nem óltalmazza az em-
bert mint a' koporsó pora, az-az: Az *Halálnak* emlékezeti.

Azt Irják; egy testi gyönyörűségeknek szele menté-
be botsátott fajkán e' világon evezr' szokott Dámárol, hogy
ő öt szép virágos fákról egy alkalmatossággal annyi virágos
ágot szedett-le, melyet ő tellyességgel el-nem birhatott ha-
nem, három nevezetes tsaló és nem való színnel velle barát-
ságot jó szível tartani kívánó Tárfainak tanátsokból, olyan
úton mégyen-el haza felé; a' Hegyen hogy hamarább legyen
a' mely ötöt egy nagy mélységes veszedelmes árokra vezette,
's abba belé ejtette, és oda vesztette:

Illyen testi gyönyörűségeknek tsalárd feredőjében úsz-
kál, és mint egy hajotskán jár az ember, a' földi nyomo-
rúságoknak zűr-zavaros habjai között, szedi az öt virágos
fák:

fákról a' virágos tsemetéket, az öt kényes érzékenységeki.
A' Iz-ézésről, Szaglásról, Látásról, Hallásról, és Tapasztalásról, a'
szedett ágak pedig nem egyebek, hanem az ötet terhelő, és
malom-kő modjára nyakát nyomó Bünök, melyeket ő ezek
az érzékenységek által gyűjtögetett. Az ő három jó Bará-
tya pedig nem egyéb, hanem e' világ a' maga Teste, és
az ördög ama bölts köz-mondás szerint:

Hármas fejű Sárkány áll el előttünk artzal,

Mert, Világ, Test, 's Sátány velünk együtt hartzal.

A' mely jó barátjai az embernek, szüntelen azon
mesterkednek 's lefelkednek, hogy ötet valamely veszedel-
mes mélységbe vezethessék 's bé ejthessék; és így a' Kegyet-
len Halálnak prédájává tehessek.

Egy Fejedelmi Uri Méltóságnak tizfrán fel-öltözött
Laufereit, 's Bágáfiás szekerait zamantzos kűfereit 's nagy
Ponpával vadászni induló félben lévő minden tselékeit, látta egy
alkalmatossággal egy Kalmár, egy szóval végig nézte egész Uri
Hazát, 's nagy sohajtással, ezt mondotta: ó vajki fokkal
tartozik e' nagy Fejedelem ennyi ajándékiért az ISTENnek
a' mellyet meg halván a' tselédek, zúgatni kezdik, és az
után az Ur fülébe-is mégyen a' hir, Mellyért az Ur házá-
nál meg-marasztya a' Kalmárt; több van hátra, majd Asz-
talhoz ülnek 's a' Kalmárt is le-ültetik, De még-is, hátra
a' fekete-leves, majd az Etkekkel együtt, arany, és e-
züst edények hozatnak elő, és a' többi közt, ellenébe ü-
lő, és néki szemébe néző Fejedelem-Aszfzonyának egy fényes
tálba téznek egy ember koponyát-is, már a' Izegény Uri
pompához nem rég kezdet Kalmár izzad, már borzad, be-
zeg reá illet akkor az a' mit Horatius mondott: *Nec Mens;*
nec facies, certa sede manent.

El-veszti eszét-is, Ortzája színével,

A' szokatlan dolog meg-ízemléléivel.

Nondum satis, Ha-hó Bátya semmi e' még, fel kelvén
a' vatsorától, kélérlik a' szolgák egy különös számára el-ké-
szített oldal házba, az holott minden Ház szegeletein, egy-
egy pompás fáskya éget, le-fekszik a' jól vatsorált Kalmár, látja

D

hogy

hogy két ember a' Ház egyik oldalába Karjánál fogva fel-
van akasztva, ekkor újra meg-retten a' szegény Kalmár, ugy
hogy, egész éjtszaka még csak álom sem jö szemére, Reg-
ge'ire jútván kérdi a' Fejedelem, hogy mint nyugodott, 's
mint tetszenek néki az oly Pompa? Felel a' Kalmár: Hogy
a' többek közt a' Felesége előtt való Hólt Koponya, és a'
Kamarába lévő fel-akasztott testek, néki szerzettenek nagy fé-
lelmet, rettegést, 's hideg lelést. Kinek felel a' Fejedelem
látad Atyámfia, az én szép Feleségemet, 's láttad az em-
ber-föt-is előtte, az egy Hertzegnek a' feje, a' kívül az
én Feleségem vétkezvén, én üttettem-el a' fejét, 's azért té-
tetem eleibe minden-nap, hogy bűneiről emlékezzék-meg. En-
nek a' Hertzegnek, a' fia pedig két atyafiát meg-ölté,
a' kiknek testeket láttad a' Háló-Házba, a' mellyeket én a-
zért tetettem oda, hogy azok szemeim. előtt lévén, az
érettek való bofzú állásról el-ne felejtkezzen.

Mihelyt pedig ezek az ezemben jútnak,

Jó kedv, 's vigadozás, én töllem el-fútnak.

Fejedelmi módra maga commoditáflát, nem csak szereti
az ember, hanem tartozik-is, ezen a' világon ki-potolni,
mert szépen fel-készült 's tziifrán fel-ékesült, 's minden mo-
tsoktól jól meg-tisztútt, Ház-Népet tartani kételensége hoz-
za magával, mellyen értetnek a' belső indulatok, mellyek-
nek minden színezés nélkül tisztáknak, és hiba nélkül va-
lónak kell lenni; Mellyeket a' vétkeknek fenyvedékje bé-
ne keverjen, és semmi undokság hozzá ne férjen. Keres-
kedő Kalmár az embernek Lelke efmérete, a' melynek kö-
teleksége, hogy az embernek minden környül álló tselekede-
tei körül szemeskedjen, és még a' szívének rejtek kamará-
jába is bé-férkezzen, hogy mint viselne az ember gondot a'
maga Lelke Idveflégére, arról értekezen. Felesége a' Ke-
refztyén Embernek a' maga tulajdon szíve, a' kit szívkség
örizni, és a' maga hólt tselekedeteinek, avas koponyáját,
emlékezetit, tziifra tábla eleiben tenni, hogy vétkeiről el-ne
felejt kezzen. A' két meg-öletett ifiak pedig Az ISTEN,
és Felebaráti szeretetnek Törvényi, mellyeket el-öltött az
em-

emberbe a' *Bűn*, azokat azért tartozik meg-látogatni, 's elméjében meg-újítani az ember, hogy így ő a' Halhatatlanság ditsőséges méltóságára fel-férkezzen, és hogy a' *Halálnak* semminémü darabos mord ízelétől ne rettegjen. E' hát a' jó koporsó-pora és ennél jobbat még ama híres *Gálénus*-is készíteni nem tudna, végyed hát 's ély velle, több eféle kell-e? ha meg-nem akarsz halni.

Kell-e még koporsó pora? vagy már nem félsz a' *Haldtól*? a' *Paráditomba*-is, az hol ami Atyáink ártatlanságnak, alávaló, és a' földön lakni szerető porai között egy jó darabig mulatoztak volna, azt mondják a' Mennyei nagy Kertésznek Udvarlói, gyakorta meg-hintették magokat Koporsó porral, a' mely drága port, ha a' tsalárd Kégyő ISTEN-Afszfonyá lenni ízerető és kívánó Éva Anyánkról, a' jónak és gonofznak tudásának fája alatt, egy szépen meg-gyümöltözött alma fa-tsemetével a' szive tájáról, és ő-is osztán Ádámnak, ki-nem pallogattyák vala; soha egy ember-is meg-nem holt volna; de ez a' drága por is igen száraz lévén; Semmire fel-nem ragadott, semmit a' pornak természetere szerint meg-nem szálott; hanem osztán a' Második Ádám ezt a' drága port, meg-akarván Attyafiainak szerzeni a' *Kigyóval*-is *szembe szállott*. Innen van hát hogy a' Koporsó pora ilyen drága 's ritka.

De meg-találták volt e' drága port: mellyel akárki is el-kerüli a' tort, ama régi és a' Természetnek világosságánál böltselkedő Pogányok-is, úgy annyira hogy Némely közzülök így szólana:

*Virtus repulsæ nescia sordidæ,
Intaminatis, fulget honoribus.*

*Mens manet at Virtus, cætera mortis erunt,
Hæc, in-mortalis tantum, sub carbasa celi est.*

A' Virtus meg-marad, soha el-nem szalad, holtunknak utánna-is,

Ez egyedül készen mert Téged fel-vészen, halhatatlanságra-is.

De hol kapja-meg az ember ezt a' jó Koporsó-Porát a' virtust *Ardua virtutis est via.*

Azt mondják; hogy ennek darabos az uttya;
'S Bajos fel-találni, hol fakadott kuttya.

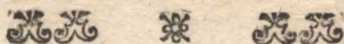
Nem-is tsuda hogy bajosan lehet rá találni, mert az embert az *Haláltól* meg-menti, azért a' *Halál* ellen jobb orvosság nints mint a' koporsó-pora, az *Halál* emlékezeti, mert ez a' szép *Virtus*, a' ki meg-emlékezvén, és szüntelen szemé eleibe függesztvén *Halálát*, böltseu számlállya a' maga testi napjait, az ISTEN-is midőn az embernek meg-tiltotta vólóa vétkét, ezt a' zabolát vetette szabad-szájába, és ezt a' drága port hintette szemébe, 1. *Móf.* II. 17. nem-is vétkezett az ember, míg ezen a' zabolán jó szorosan tartotta kívánságát, de mihelyt a' *Halálnak* édes Attya az Ördög, ennek a' *praescribált* *dofisnak* öldaláról ki-törlé az ISTENnek irását; 's bolzszú-állást mutató akaratyát, és ezt írá helyébe: *Semmiképpen meg-nem haltok; sőt nagy ditsőségre fel magasztaltattok.* Leg ottan; *Comedit*, vétkezék, és ezt a' izomorú, és feketén írt *Sententziát* sújták a' fejéhez és közel férkezteték szívéhez, 1. *Móf.* III: 6, 19. *Por vagy és porrá kell lenned*, Emlékezzél-meg a' te útolsó végedről, minden Te tselekedetiddben, (nem tsak néha néha, hébe-hoba;) és soha örökké nem vétkezel tehát meg-nem halsz, *Sirá.* VII: 40.

Amaz Uz földében lakó, nagy Fejedelmi atzél-tükör, a' türéshez szokott Jób azt jöva-follya Barátnak, és minden sajátinak hogy mennyenek a' temetőbe Böltselkedni *Job.* XXI. Ezért mondja a' Böltés Király: hogy Jobb a' Halottas-Házhoz menni mint a' Lakadalomba, *Prédik.* VII: 3. mert ott jó *Virtusi* tanul, meg tanul emlékezni *Haláláról*, Miért ne találná hát-meg az ember a' koporsó-porát? 'Solt, LXXII. Ezt a' port hintették a' *Senackherib* szemébe, *Ésa.* XXXVII: 29, 36. nem kapdos hát világ javán kinek szemé előtt van az *Halál*

Az *Ægyptusok* minden eziűst marhájokat oda adák, a' Sidóknak mikor első-szüilötteket meg-ölé az Angyal, 2. *Móf.* XII: Mikor *Ézéchiás* ama szomorú hírt hallaná,: *Rendeld-el a' te báradott &c.* minden dolgon fel-ada 's mindent félbe hagyta, *Ésa.* XXXVIII: Ama hívőknek kegyes Attya,

az

az Ábrahám, mihelyt bújdosála után meg-telepedett, leg-elsőben-is temető helyet vett. Jelentvén azzal mely hafznos az *Held*ről való gondolkodás, i. *Mof. XXIII*:

De hogy a' dolgot egy-szóval meg-mondjam, ki-kapott inkább e' világon mint Nagy-Sándor, de még-is mikor meg-értette volna hogy meg-kell halni *divisit Regnum suum*.

Sok vér-ontásával szerzett Országait,

El-oltá nagy roppant, tágas Jöszágait.

Thébas-Városlába, senkinek semmi örökséget nem vőlt addig szabad vásárlani míg temető helyet nem vett, sem semmit-is addig építeni míg koporsót nem szerzett, melyet házában kellet tartani, 's minden nap meg-látogatni. Az *Ægyptom* lakosfi pedig, minden Lakadalmakban, és egyéb Czéhokban, holt ember koponyáit és egyéb tsontya-it, vitték az Asztalra. Egykor ama hízelkedő, és Királyok állapotját ditsérő tsél-tsap *Domoclest*, egy Királyi módon fel-készitetett asztalhoz ülteti *Dionysius*; de feje fel-be egy hegyes-tört függeszt, vékony ször-szálon melyet meg-látván oda hagyá a' jó lakást; *Hæc cogitanti vilescunt omnia*.

Meg-unod a' tántzba, mikoron a' *Halál* vet a' fántzba, Gondolkodhatol ott, vét noha Kotzka hatot.

A' Nap-Keletiek, mikor Császárokat Koronáztak, a' több pompák között; egy néhány féle koporsónak való márvány-kő darabokat-is vittek eleibe az új Császárnak, ezen irással:

Vdlaszd-el magadnak valamellyik tetzik,

Mert haláldod után tested abba fekszik.

Hogy valamiképpen a' tziifrán kevélykedő Páva, ha meg-látya tsuf meztelen lábát, le-botsátya árnyék-tartó mód-jára fel-emelt farkát, ugy a' méltóságból serkedező dagályt az új Császáriba meg-fojtaná a' *Halál* emlékezete.

Ötödik Cárólus, Romai Császár, sok esztendővel halála előtt, egy bé-fedett tár-szekérbe, mindenkor magával hordoztatta koporsóját, és mivel a' maga Hintójához azt leg-közelebb jártatta, azt álitották hogy drága kintsét hordozta rajta, Drága kints-is mert *Præservativum* a' Bűn 's a' *Halál* ellen.

Hellye-

Hellyefen találta, és mondotta, egy *Haldl* torkából
meg-szabadult kefervesen síró Poëta: ezen beteges verseit:

Certius o! mortem properantem cernere fortem,

Ut libuit, licuit, quæ sine lege ruit,

Tunc potui mores, morum limare colores,

Sed neque Divinas, ante venire minas.

Haldlnak követi, oh! le-vetkezteti, a' szívnek kívánságát,

Midön nem tetteti, főt meg-sem követi, hijában-valóságát,

Hanem el-viteti, 's birtokába veti, a' test romlandóságát.

Pulveris exigui jacŭtu, compressa quiescunt.

Üstököt e' világ aranyáért nem tép

Az ember, koporsó porára ha rá lép.

Ama nevezetes hordóba lakó, és e' világ jovaiért
nem igen tépelődő *Diogenes*, felől azt írják: hogy ő minden
nap ki-ment a' Temetőbe, és ott az holtaknak tsontyait hányo-
gatta. A' kit követett *Drusus Germanicus* a' ki a' Temető-
ben lévő írásokat minden nap olvasgatta. Jól tanított az a'
Rimai bölt, ki azt mondotta hogy az embernek egész
élete, 's böltselkedése, a' *Haldlról* való elmélkedésbe aljon.

De mit szerzek unalmat? vagy inkább miért hor-
dom kétségbe fel-tételemet, többeknek egybe hordásával?
híhettek az Igazságnak szájának mely így szól: *Bizony, Bizony*
mondom ti néktek, ha ki meg-tartya az én beszédimet balált nem
lát soba örökké, Ján. VIII: 51.

A' ki meg-tartya a' *Kristus* beszédét a' meg-emlékezik
Haláláról, a' ki pedig meg-emlékezik arról a' meg-nem hal.

A' kik halálokról nem gondolkodnak, hasonlók azokhoz
a' kik bé-hunnyák szemeket, hogy ne lássák mint vágja ö-
ket az ellenség, mintha; nem érzének fájdalmát.

Irtózatot csak a' hallásra-is a' *Parricidium*, a' ki Atyát
vagy Annyát meg-öli: De ez igen nagy *Virtus* a' Halálba,
és minékünk hasznos. Azt mondja *Chrysostomus* hogy a' *Bün-*
nek, két Leánya van a' *Szomorúság* és *Hald'*, kik az Annyo-
kat meg-ölik. Az *Halál* mint öli-meg az Annyát, már meg-
mondottam, hogy a' ki meg-emlékezik haláláról, az nem vét-
kezik. A' *Penitentia* vagy a' szomorúság meg-öli a' Bün-t; De
az ISTEN szerint való szomorúság szüli a' *Penitentiát* 2. *Kor.*

VII:

VII: 10. Innen a' szomorság az ő Annyát a' Bünt és a' Né-
nyét-is a' *Halált* meg-öli: A' Vipera fajzatok Annyokat meg-
ölik, de a' Vipera mérgéből tsinált Terjék, jó a' Vipera marás
ellen a' Vipera-por pedig jó minden mérges marások ellen.

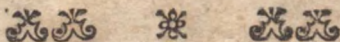
Mérges vipera az *Halál* mely harapja az embert, ez
ellen jobb Orvosság nints mint maga az *Halál* pora. Meg-
felelék ígéretemnek, mert meg-mutatám, ha meg-mutatám,
miképpen *Született*, *Nevedett*, *Országolt*, de kivált miképpen-
holt-meg a' *Halál* és miképpen kelleffék meg-ölni az *Halált*.
Éllyen az Orvossággal minden kegyes Lélek, míg én ennél
jobbat mutató patikára lelek, 's szert tészek, ugyan nem ha-
lunk-é hát-meg; ezzel a' *Neclárral* ha élendüink? és miért hal-
nak-meg minden emberek a' mint látjuk? Ha a' *Halálon* ér-
ted a' léleknek a' testtől való el-válását, így meg-halunk, a'
kiket életben nem talál a' Krisztus midőn el-jő az útolsó, nagy
trombita szó harfogása alkalmatosságával, de e' nem *Halál*
annak a' ki él ezzel a' jó *Récipével*, hanem tsak *Álom*. A'
Mosestől fel emelt Pufztai réz Kígyónak kígyó formája vólt,
de nem vólt mérgé: ugy ilyenekbe az *Halálnak* nintsen mér-
ge. A' Kígyó ha nyers mogyoró fába harap meg-nem marhat,
azt jegyzették meg-róla a' természetnek Búvári, mert belé-
romlik a' foga. Ez a' mérges Kígyó ama szép zöld nyers-fá-
ba harapot. Luk. XXIII: 31. foga belé romlott, nem árthat
már, ha tsak magad fogat nem adsz néki.

Nem holt hát-meg az én kedves 's kellemetes jó Barátom
Nam Virtus nescia mori.

Nem bal az ember-meg, kinek az virtussá marad-meg.

Vége vagyon Sz. H! az *Actionak*, de nints vége a'
Passiónak, nékem hát az *Orátorok* szokása szerint, az én
kedves jó Barátom *Genealogiáját*, *Elete* folyását, elő beszé-
lenem, és ditséretire (méltán-is) terjeszkednem szükség-
vólna, de ő szegény idegen földről, születésének helyéből
ide a' mi Hazánkba bújdosodván, ha *Genealogiáját* kezdeném
beszélleni, láttatnám (igazán-is:) idegen nyelven beszélni,
és a' mi nagyobb elő fe tudnám számlálni, kik vóltanak
Hazájában, eleiközül *Purpurati Nobiles*; Ha pedig ditséretire fo-
kadnék azt eléggé ki-nem tudván beszélleni, meg-homályosíta-
nám, *Præstat tacere*: Mind-azon-által ennek *Genealogiáját* a'

mi született nyelvünken így mondhatjuk ki; volt édes Attya
Lucens inta minata virtutis decor. Szinmutatás nélkül
 való tiszta tökéletes Hívség, jámborság. A' mellyért a' maga
 egész Respublikájába nagyra betsültetett, (és úgy hallottam:)
 a' maga városába is a' *Civisek* közé ingyen bé-vé tetett's min-
 denektől Szerettetett.

Édes Anyja volt: *Uilis Pietas*, ama mindenekre hasz-
 nos kegyesség mellyben ez az én Barátom is igen gyökerefen
 neveltetett volt, a' maga neve *Constans Petra*, kösziklai
 erősség, a' melly ötett még gyermek korában bújdosára in-
 ditván, meg-tartotta.

Testvér Nényei közül az egyik volt *Spes*, Reménység
 mely ő néki e' világ' ürmös emlőjének keserű tejét édesítette,
 a' következő életnek édesiségével *Róm. VIII: 18.* volt
 más *Fides*, Hit, mely a' reménységtől mutatott dolgokat, erős-
 sen meg-kaptsolta, *Sid. XI: A' leg-nagyoba és nevezete-
 sebb Nénye pedig volt a' Caritas, Szeretet, 1. Kor. XIII:
 13.* a' melly véle lakott mind haláláig a' mellyet ti-is jól
 tudtok, mert szeretett-is, Szerettetett-is, kedves volt,
 mert magát mindenekkel kedveltetni tudta.

Eredj-el már, *CONSTANS PETRA*, a' kinek a'
 neved-is köszikla, a' te nyugO.dalmadB.a, nyugO.Doyál a' te
 helyedbe mind addig míg *L.en* ama *A.z* ült also nagy orSZ.ág gyü-
 léSIn léjendő széP. trombita-fzóra fel-ferkentetel, és ama 1. Kór.
X: 4. Le'ki kösziklából ki-folyo dR.ága iTallal meg-hívesítettel,
 és az ISTEN jobja felől tündöklő, fényes Tsillagok közzé helybez-
 tetel, és az Igazság fényes nAP.JAN.ak világO.S.sága által fé-
 nyeskedel, dítsekedel, ó! dítsekedj-el is.

E L - M O N D Á M.

